

SŁAWOMIR ZAWISZA, MONIKA PTASZYŃSKA

ROLA PROGRAMÓW UNII EUROPEJSKIEJ W ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI W OPINII RESPONDENTÓW

Słowa kluczowe: obszary wiejskie, Unia Europejska, rozwój, gmina, fundusze UE

STRESZCZENIE

Prezentowane badania przeprowadzono w maju i czerwcu 2019 roku w gminie Brześć Kujawski w województwie kujawsko-pomorskim. Na podstawie udostępnionej przez władze samorządowe gminy dokumentacji wykonano analizę inwestycji i ocenę projektów zrealizowanych przy wsparciu środków UE w badanej gminie. W maju i czerwcu 2019 roku został przeprowadzony wywiad z władzami gminy oraz sondaż z wykorzystaniem techniki ankiety wśród 100 mieszkańców gminy, głównie zamieszkujących tereny wiejskie (78,0%). Po przeanalizowaniu zebranego materiału stwierdzono, że środki unijne miały znaczny udział w finansowaniu inwestycji prowadzonych na terenie gminy. Stanowiły od 36,5% do 82,7% kosztów danego projektu realizowanego na obszarach wiejskich, oraz od 24,3% do 67,8% wartości inwestycji na terenie miasta. Z całkowitego dofinansowania pozyskanego z programów UE 77,8% przeznaczone zostało na rozwój wsi w badanej gminie. Ponad dwukrotnie większa kwota środków pozyskanych z funduszy UE, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, została skierowana na dofinansowanie projektów realizowanych na obszarach wiejskich gminy niż na terenie miasta Brześć Kujawski. Koszty eksploatacyjne inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych, w opinii władz gminy, jak i większości respondentów, mieściły się w przyjętych założeniach co do wysokości obciążenia budżetu gminy. Badani mieszkańcy dostrzegali zmiany i w większości pozytywnie oceniali projekty jakie zostały zrealizowane przez 15 lat przy udziale funduszy UE w gminie Brześć Kujawski. Respondenci wskazywali na kierunki przyszłych inwestycji w gminie, które dotychczas nie były wspierane środkami finansowymi z programów UE.

SŁAWOMIR ZAWISZA, MONIKA PTASZYŃSKA

THE ROLE OF EUROPEAN UNION PROGRAMMES IN THE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS OF THE BRZEŚĆ KUJAWSKI COMMUNE IN THE OPINION OF RESPONDENTS

Keywords: rural areas, European Union, development, commune, EU funds

SUMMARY

The presented research was conducted in May and June 2019, in the Brześć Kujawski commune in the Kujawy-Pomerania Province. Based on the documentation shared by the local government authorities, an analysis of investments as well as assessment of projects implemented with the support of EU funds in the studied commune were conducted. In May and June 2019, an interview with the commune authorities and a poll using the survey technique among 100 commune residents, mainly living in rural areas (78.0%), were conducted. After analysing the collected material, it was found that EU funds had a significant share in financing investments carried out in the commune. They constituted from 36.5% to 82.7% of the costs of a given project implemented in rural areas, and from 24.3% to 67.8% of

the value of investments in the city. Out of the total funding obtained from EU programs, 77.8% was allocated to the development of villages in the studied commune. Per 1 resident, more than twice the amount obtained from EU funds was allocated to co-finance projects implemented in the rural areas of the commune than in the city of Brześć Kujawski. In the opinion of the commune authorities, as well as the majority of respondents, the operating costs of investments co-financed from EU funds were within the adopted assumptions as to the financial burden on the commune's budget. The surveyed residents noticed the changes and generally positively assessed the projects that were implemented within 15 years with the participation of EU funds in the Brześć Kujawski commune. The respondents pointed to the directions of future investments in the commune, which have not yet been supported by EU funds.

e-mail: zawisza@utp.edu.pl

ROMANA GŁOWICKA-WOŁOSZYN, ANDRZEJ WOŁOSZYN, FELIKS WYSOCKI

JAKOŚĆ ŻYCIA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ROLNIKÓW

Słowa kluczowe: jakość życia, gospodarstwa domowe rolników, metoda TOPSIS

STRESZCZENIE

Celem badań była wielowymiarowa ocena jakości życia w gospodarstwach domowych rolników w Polsce. Badania obejmowały 730 gospodarstw domowych rolników, które scharakteryzowano w dziewięciu obszarach (domenach) jakości życia, które dotyczyły: materialnych warunków życia, aktywności zawodowej, zdrowia, edukacji, czasu wolnego i relacji społecznych, bezpieczeństwa ekonomicznego i fizycznego, aktywności obywatelskiej, jakości środowiska oraz subiektywnej oceny dobrobytu. Podstawę informacyjną badań stanowiły reprezentatywne dane indywidualne pochodzące z badania Diagnoza Społeczna przeprowadzonego w 2015 roku przez Radę Monitoringu Społecznego. Do wyodrębnienia typów gospodarstw domowych według jakości życia wykorzystano metodę wzorcową TOPSIS, a ze względu na występowanie cech mierzonych na skalach niemetrycznych, do wyznaczania odległości obiektów od wartości modelowych zastosowano uogólnioną miarę odległości GDM. Obliczenia wykonano w programie R z wykorzystaniem pakietu clusterSim.

Badania wykazały, że w każdej z wyodrębnionych klas jakości życia gospodarstwa domowe rolników najwyższą wagę przykładały do zdrowia i jakości środowiska w miejscu zamieszkania, a najniższą do edukacji oraz czasu wolnego i relacji społecznych. Wraz z pogarszaniem się jakości życia malało przywiązanie rolników do etosu pracy, a rosło do państwa, podstawowych praw i aktywności obywatelskiej.

ROMANA GŁOWICKA-WOŁOSZYN, ANDRZEJ WOŁOSZYN, FELIKS WYSOCKI

QUALITY OF LIFE IN FARMERS' HOUSEHOLDS

Keywords: quality of life, farmers' households, TOPSIS method

SUMMARY

The aim of the paper was a multidimensional assessment of the quality of life in Polish farmers' households. The study examined 730 households in nine quality of life areas (domains): material living conditions, professional activity, health, education, leisure time and social relations, economic and physical security, civic activity, environment, and subjective well-being. The research drew on representative individual microdata from the Social Diagnosis survey conducted in 2015 by the Social Monitoring Council. To characterize household types according to their quality of life standing, the TOPSIS method was used with a generalized distance measure (GDM) due to the presence of features measured on non-metric scales. The calculations were performed in the R program using the clusterSim package.

In each of the distinguished quality of life classes, farmers' households attached the highest importance to health and environment, and the lowest to education, leisure time and social relations. With the lower levels of the quality of life, the attachment of farmers to the work ethos decreased, and regard for the state, basic rights, and active citizenship increased.

e-mail: romana.glowicka@up.poznan.pl
andrzej.woloszyn@up.poznan.pl
wysocki@up.poznan.pl

BOGDAN M. WAWRZYNIAK

REALIZACJA DZIAŁANIA PROW „KORZYSTANIE Z USŁUG DORADCZYCH” W KOLEJNYCH PERSPEKTYWACH FINANSOWYCH WPR

Słowa kluczowe: *usługa doradcza, doradca, System Doradztwa Rolniczego,
System Wiedzy i Innowacji Rolniczych*

STRESZCZENIE

Celem opracowania jest przedstawienie przebiegu i realizacji działania „Korzystanie z usług doradczych”. W artykule omówiono trzy perspektywy finansowe oraz projekt usług doradczych w zbliżającym się okresie programowania. W okresie lat 2007-2013 projektowano przeprowadzenie usługi doradczej na dużą skalę, jednak z uwagi na procedury, poziom ich wykonania stał na niskim poziomie. W obecnej perspektywie finansowej nabory wniosków rozpoczęły się w 2018, zaś realizacja jest kontynuowana.

W zbliżającej się perspektywie finansowej (2021-2027) usługom doradczym nadano nowe cechy w postaci Systemu Wiedzy i Innowacji Rolniczych (AKIS), które zmieniają układ zarówno pod względem merytorycznym, jak i organizacyjnym.

BOGDAN M. WAWRZYNIAK

IMPLEMENTATION OF THE RDP MEASURE “USE OF ADVISORY SERVICES” IN THE NEXT CAP FINANCIAL PERSPECTIVES

Keywords: *advisory service, advisor, Agricultural Advisory System, Agricultural Knowledge and Innovation System*

SUMMARY

The purpose of the study is present the course and implementation of the “Use of advisory services” activity. The article discusses three financial perspectives and the design of consultancy services in the upcoming programming period. In the years 2007-2013 it was planned to carry out large-scale consulting services, however, due to the procedures, the level of their implementation remained at a low level. In the current financial perspective, calls for proposals began in 2018, and implementation is continuing.

In the approaching financial perspective (2021-2027), advisory services have been given new features in the form of the Agricultural Knowledge and Innovation System (AKIS), which change the layout in both substantive and organizational terms.

e-mail: bogdan.wawrzyniak2@neostrada.pl

KATARZYNA AMBRYSZEWSKA, EDWARD MATUSZAK

GOSPODARSTWA DEMONSTRACYJNE INSTRUMENTEM TRANSFERU WIEDZY I INNOWACJI W ROLNICTWIE

Słowa kluczowe: doradztwo rolnicze, upowszechnianie innowacji, gospodarstwa demonstracyjne

STRESZCZENIE

Artykuł powstał jako wynik projektu pt. „Gospodarstwa demonstracyjne efektywnym instrumentem transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie” realizowanego w CDR w Brwinowie i współfinansowanego ze środków” KSOW – PROW na lata 2014-2020.

Celem pracy było wypracowanie założeń do budowy Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych umożliwiających promowanie i pełne wykorzystanie potencjału do transferu wiedzy i innowacji podmiotów zaangażowanych w działania demonstracyjne. Zawiera podstawowe informacje i wskazówki, które mogą ułatwić włączenie się ośrodków doradztwa rolniczego w organizowanie, koordynowanie proinnowacyjnych przedsięwzięć upowszechnieniowych na terenie województw, a tym samym w skali kraju. Wypracowane wskazówki, kryteria i wytyczne mogą być wykorzystane w tworzeniu gospodarstw demonstracyjnych i sieci gospodarstw demonstracyjnych na terenie województw i całego kraju. Prace koncepcyjne realizowane były w trakcie trzech dwudniowych warsztatów z udziałem rolników (w tym prowadzących gospodarstwa demonstracyjne), doradców, pracowników instytutów badawczych i uczelni rolniczych.

KATARZYNA AMBRYSZEWSKA, EDWARD MATUSZAK

DEMONSTRATIVE FARMS AS INSTRUMENT OF KNOWLEDGE AND INNOVATION TRANSFER IN AGRICULTURE

Keywords: agricultural advisory, innovation dissemination, demonstrative farms

SUMMARY

The article arose as the result of the project titled ‘Demonstrative farms as an effective instrument of knowledge and innovation transfer in agriculture’ realized in Agriculture Advisory Centre in Brwinów and co-financed from KSOW-PROW funds for years 2014-2020.

The aim of the project was to work out some assumptions in order to build the National Network of Demonstrative Farms enabling promotion and full usage of potential in knowledge and innovation transfer of entities engaged in demonstrative activities. It contains some basic information and indications which can facilitate the inclusion of agricultural advisory centres in organisation and coordination of pro-innovation and dissemination activities in the area of voivodships and, thereby, in the national scope. The set of the assumptions, criteria and indicators can be used in making relations in demonstrative farms creation and the network of demonstrative farms in the area of counties and the entire country. The conception works were fulfilled during three two-day workshops with farmers participation (including those who lead some demonstrative farms), advisors, research institute employees and agricultural universities.

e-mail: k.ambryszewska@cdr.gov.pl

e.matuszak@cdr.gov.pl

BOGDAN M. WAWRZYNIAK

PRZEGLĄD ZASAD WYNAGRODZENIA I PREMIOWANIA PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ROLNEJ ORAZ SŁUŻBY DORADCZEJ OŚRODKÓW DORADZTWA ROLNICZEGO

Słowa kluczowe: agronom, instruktor, doradca, wynagrodzenie, premiowanie

STRESZCZENIE

W opracowaniu zobrazowano poziomy wynagradzania i premiowania służby rolnej i doradczej na przestrzeni ponad 60 lat. Wyodrębniono tę problematykę dla: gromadzkiej służby rolnej, gminnej służby rolnej, wojewódzkich ośrodków postępu rolniczego oraz ośrodków doradztwa rolniczego. W analizie stwierdzono, że w porównaniu do innych grup zawodowych, zawód doradcy nie był doceniany, jeśli mierzyć tę pozycję stawkami wynagrodzenia i premiowania. Ostatnie propozycje regulacji płac z 2019 r. potwierdza tylko tezę, że rząd nadal wypowiada się za utrzymaniem poziom wynagrodzenie na niskim poziomie.

BOGDAN M. WAWRZYNIAK

REVIEW OF THE REMUNERATION AND BONUS RULES FOR EMPLOYEES OF THE AGRICULTURAL SERVICE AND ADVISORY SERVICE OF AGRICULTURAL ADVISORY CENTERS

Keywords: agronomist, instructor, advisor, salary, bonus

SUMMARY

The study illustrates the levels of remuneration and bonuses for agricultural and advisory services over 60 years. This issue was identified for: commune agricultural service, commune agricultural service, voivodship agricultural progress centers and agricultural advisory centers. The analysis found that, compared to other professional groups, the profession of adviser was not appreciated when measuring this position with salary and bonus rates. The latest proposals to regulate wages in 2019 only confirm the thesis that the government is still in favor of keeping the level of pay at a low level.

e-mail: bogdan.wawrzyniak2@neostrada.pl